

דיכאון או נחישות?

written by דוד מ' וינברג | 02.05.2025

בעת שצעדתי ביום הזיכרון בין השורות האינסופיות המצמררות של חללי צה"ל בבית הקברות הצבאי בהר הרצל בירושלים, שני נרטיבים התנגשו בראשי.

האחד היה שיח מסוכן ומחליש של דיכאון וייאוש. נרטיב של תבוסתנות ורעל, השולט בחלק מהתקשורת, בגלל "פשיטת הרגל המוסרית" כביכול של ממשלת ישראל וחצי מהאומה הישראלית. זאת, מכיוון שראש הממשלה נתניהו ותומכיו אינם מוכנים לכרוע ברך ללא תנאי בפני חמאס לשחרור החטופים הישראלים הנותרים בעזה.

הסיפור השני הוא סיפור של נחישות וייעוד. שיח אופטימי וראייה למרחקים על הלגיטימיות, הנחיצות והמאבק ההרואי שבטוח-עוד-יצליח נגד אויבי ישראל כמו חמאס ואיראן [?] למרות הדיון הנוקב והכואב על החטופים וסדרי העדיפויות בקרב.

עיניי פקוחות ואני מודע היטב לטעויות שנעשו בירושלים. אך אני דוחה את הנרטיב הראשון על אודות רוע ממשלתי ושקיעת ישראל.

אני מסרב לאמץ את טענת השמאל הקיצוני בדבר חוסר המוסריות של ישראל. אני שונא ודוחה את טקסי "כיבוי המשואות" שלהם במקום טקסי "הדלקת המשואות" ביום העצמאות. איני יכול לסבול את חילול טקסי יום הזיכרון במחאה אלימה רטורית.

במקום זאת, אני מעדיף לאמץ שיח של תנועה בלתי נמנעת, צודקת, לקראת יציבות ושלוש. אכן, סקרים שפורסמו השבוע על מצב הרוח הלאומי מראים בבירור שרוב הציבור דוחה את השליליות והרעש הזועם של גורמים קיצוניים, גם אם רבים מאיתנו כואבים וחסרי מנוחה.

ישראלים, אני חושב, מעדיפים לציין את סוף השבוע המורכב של זיכרון וחג בהערכה להישרדותה והישגיה של ישראל, ובתפילה שאחוות אחים, עקשנות ומנהיגות טובה יותר יובילו את המדינה להצלחה יוצאת דופן.

אני חש שלמרות היותם מותשים וביקורתיים כלפי מקבלי ההחלטות שלהם, רוב הישראלים גם נחושים במאבק לעבר ניצחון. עוד לא אבדה תקוותנו.

אני גם שומע צלילים של התרסה בריאה כנגד ההתקפות האנטי-ציוניות שהיכו שורש בבירות ובקמפוסים ברחבי העולם.

הציבור בישראל נחושה לעמוד בפני נרטיבים מכוערים של דה-לגיטימציה המתרסקים כגלי

צונאמי על חופי המדינה ובפני ניסיונות בינלאומיות להכתיב לישראל מהלכים מדיניים שנועדו להחליש אותה.

רובנו דוחים את השיח היהיר במערב על הכרה חד-צדדית במדינה פלסטינית ועל הכרת הרשות הפלסטינית הרעועה ככוח מייצב בעזה. הם גם דוחים את החשיבה האסטרטגית השגויה הרואה בהסכם רך נוסף עם איראן מרפא לכל מחלות האזור.

ברגע זה, עצמאות אמיתית משמעה עמידה כנגד הניסיונות לסרס את ישראל (למשל, למנוע ממנה נשק) במאבקים הנחוצים והמוצדקים שלה למיגור החמאס והחיזבאללה, להתמודדות עם איראן ולהשבת כוח ההרתעה של המדינה.

כפי שכתב פרופ' גיל טרוי: "ביום העצמאות עלינו לשלול את הסיפור המטעה, ממוקד-פלסטיני, ולחזור לסיפור היהודי המפואר ולסיפור הציוני של גאולה¹ אויבנו רוצים להפוך אותנו לאומללים, להפוך את ישראל לבלתי ראויה למגורים, להפוך את יום העצמאות לבלתי ניתן לחגיגה. איננו יכולים לאפשר זאת²".

"איננו יכולים להרשות לעצמנו להתאבל או להתעצב. עלינו לחיות את הנס של ישראל: חופש, גשוג, כבוד וכוח³ ועלינו לשדר את הנרטיב שלנו ולאשר את זכויותינו בקול רם ובגאווה, ביעילות וביצירתיות".

אני חש שיש רמה נוספת של מוטיבציה האוחזת ומקיימת את רוב הישראלים, וזו נובעת מתחום האמונה, מהיכולת להבחין בתנועה היסטורית גדולה מעבר לקושי הרגעי.

השגריר ד"ר יעקב הרצוג (1921-1972⁴); דודו של הנשיא הנוכחי יצחק הרצוג) כתב כי "ישראל היא תנועה מיסטית, דרמה אלוהית, סאגה של איחוד מטאפיזי המתפרש על פני מאות שנים בין עם, אלוהיו, וארץ".

"זהו חגה של אומה אשר, ברגע השפל המוחלט, של שואה מחרידה, קמה מהאפר, חמושה במעט יותר מאשר אמונה ותודעה היסטורית שהבטיחה התחדשות, כדי לתבוע את אחיזתה בנחלת אבותיה".

"ישראל מייצגת הצדקה של אמונה ותפילה לאורך הדורות. היא סמל להתחדשות, מסר של תקווה, עדות מתמשכת ליושרה של הרוח. היא גאולה, נחמה אלוהית".

אכן, יש כוח בהיסטוריה היהודית המסביר רבות על ישראל כיום: על שיבת העם היהודי לארץ ישראל אחרי 2,000 שנה בניגוד לכל הסיכויים; על נכונותו להקריב כל כך הרבה למען עצמאות; על סירובו העקשני לפעמים להיכנע לחישובים רציונליים של עלות ותועלת דיפלומטית.

וכך, ישראל מתקדמת תוך שהיא מתנערת מתחזיות קודרות המוגשות לה (לעיתים בחוסר נימוס) על ידי בעלי בריתה. למעשה, אלה השוקלים את ההיסטוריה רק במונחים של פוליטיקה לאומית ויחסים בינלאומיים מעריכים בחסר או שופטים לא נכון את ישראל.

הם נכשלים בהבנה שישראל מונחית על ידי חישוב שמימי שאינו תמיד נתפס; על ידי תחושה עמוקה של משימה היסטורית יהודית המטשטשת את הקווים בין דמיון למציאות, בין האפשרי לבר-ביצוע. הם נכשלים בהערכה עד כמה ישראל נחושה לנצח.